

**ВИЩІЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД УКООПСПЛКИ
«ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ»**

**Навчально-науковий інститут бізнесу та сучасних технологій
Кафедра економічної кібернетики, бізнес-економіки
та інформаційних систем**

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри
М.Є.Рогоза
підпис ініціали, прізвище
«_» 2020 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА

навчальної дисципліни «Статистика і прикладна статистика»

освітня програма/спеціалізація «Бізнес-економіка»

спеціальність 051
код

Економіка
назва спеціальності

галузь знань 05
код

Соціальні та поведінкові науки
назва галузі знань

ступінь вищої освіти

бакалавр
бакалавр, магістр, доктор філософії

Робоча програма навчальної дисципліни «Статистика і прикладна статистика» схвалена та рекомендована до використання в освітньому процесі на засіданні кафедри економічної кібернетики, бізнес-економіки та інформаційних систем

Протокол від «30» грудня 2020 року № 7

Полтава 2020

Укладачі: Карнаухова Г.В. старший викладач кафедри економічної кібернетики, бізнес-економіки та інформаційних систем

ПОГОДЖЕНО:

Гарант освітньої програми **«Бізнес-економіка» спеціальності
051 Економіка ступеня бакалавр**

_____
(підпис)   B.I. Перебийніс
                                  (ініціали, прізвище)

«_____» 20 ____ року

Зміст

Розділ 1. Опис навчальної дисципліни	4
Розділ 2. Перелік компетентностей, які забезпечує дана навчальна дисципліна, програмні результати навчання	5
Розділ 3. Програма навчальної дисципліни.....	6
Розділ 4 Тематичний план навчальної дисципліни	7
Розділ 5 «Система оцінювання знань студентів»	9
Розділ 6. Інформаційні джерела.....	10
Розділ 7. Програмне забезпечення навчальної дисципліни	10

Розділ 1. Опис навчальної дисципліни

Таблиця 1 – Опис навчальної дисципліни «Статистика і прикладна статистика»

Місце у структурологічній схемі підготовки	<i>Пререквізити:</i> Вища та прикладна математика. Сучасні інформаційні та комунікаційні технології. Основи економіки та діагностики економіки. <i>Постреквізити:</i> Бізнес-аналіз діяльності підприємства. Бізнес-економіка. Економетрика.
Мова викладання	українська
Статус дисципліни - вибіркова	
Курс/семестр вивчення	1/2
Кількість кредитів ЄКТС/ кількість модулів	3
Денна форма навчання:	
Кількість годин: – загальна кількість:2 семестр 90 годин - лекції: 16 год. - практичні заняття: 20годин - самостійна робота: 54 годин - вид підсумкового контролю (ПМК, екзамен): екзамен	
Заочна форма навчання:	
Кількість годин: – загальна кількість:2 семестр 150 годин - лекції: 4 год. - практичні заняття: 6 годин - самостійна робота: 80 годин - вид підсумкового контролю (ПМК, екзамен): екзамен	

Розділ 2. Перелік компетентностей, які забезпечує дана навчальна дисципліна, програмні результати навчання

Мета: формування у студентів системи теоретичних знань і практичних навичок статистичного дослідження кількісних і якісних співвідношень між масовими соціальними та економічними явищами і процесами.

Таблиця 2 – Перелік компетентностей, які забезпечує дана навчальна дисципліна, програмні результати навчання

<i>Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач</i>	<i>Програмні результати навчання</i>
<p>ЗК3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</p> <p>ЗК4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях</p> <p>ЗК7. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.</p> <p>ЗК8. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел</p> <p>ЗК9. Здатність до адаптації та дій в новій ситуації.</p> <p>ЗК11. Здатність приймати обґрунтовані рішення.</p> <p>СК2. Здатність здійснювати професійну діяльність у відповідності з чинними нормативними та правовими актами</p> <p>СК4. Здатність пояснювати економічні та соціальні процеси і явища на основі теоретичних моделей, аналізувати і змістовоно інтерпретувати отримані результати.</p> <p>СК6. Здатність застосовувати економіко-математичні методи та моделі для вирішення економічних задач.</p> <p>СК7. Здатність застосовувати комп’ютерні технології та програмне забезпечення з обробки даних для вирішення економічних завдань, аналізу інформації та підготовки аналітичних звітів.</p> <p>СК8. Здатність аналізувати та розв’язувати завдання у сфері економічних та соціально-трудових відносин.</p> <p>СК9. Здатність прогнозувати на основі стандартних теоретичних та економетричних моделей соціальноекономічні процеси.</p> <p>СК10. Здатність використовувати сучасні джерела економічної, соціальної, управлінської, облікової інформації для складання службових документів та аналітичних звітів.</p> <p>СК11. Здатність обґрунтовувати економічні рішення на основі розуміння закономірностей економічних систем і процесів та із застосуванням сучасного методичного інструментарію.</p> <p>СК13. Здатність проводити економічний аналіз функціонування та розвитку суб’єктів господарювання, оцінку їх конкурентоспроможності.</p>	<p>ПР 4. Розуміти принципи економічної науки, особливості функціонування економічних систем.</p> <p>ПР 5. Застосовувати аналітичний та методичний інструментарій для обґрунтування пропозицій та прийняття управлінських рішень різними економічними агентами (індивідуумами, домогосподарствами, підприємствами та органами державної влади).</p> <p>ПР 7. Пояснювати моделі соціально-економічних явищ з погляду фундаментальних принципів і знань на основі розуміння основних напрямів розвитку економічної науки.</p> <p>ПР 8. Застосовувати відповідні економіко-математичні методи та моделі для вирішення економічних задач.</p> <p>ПР 10. Проводити аналіз функціонування та розвитку суб’єктів господарювання, визначати функціональні сфери, розраховувати відповідні показники які характеризують результативність їх діяльності.</p> <p>ПР 11. Вміти аналізувати процеси державного та ринкового регулювання соціально-економічних і трудових відносин.</p> <p>ПР 12. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв’язання практичних завдань та змістовоно інтерпретувати отримані результати.</p> <p>ПР 16. Вміти використовувати дані, надавати аргументацію, критично оцінювати логіку та формувати висновки з наукових та аналітичних текстів з економіки.</p>

Розділ 3. Програма навчальної дисципліни

Модуль 1. Етапи статистичного аналізу

Тема 1. Методологічні засади статистики

Становлення статистики як науки. Предмет статистики. Основні поняття та категорії статистичної науки. Статистична методологія. Організація і завдання статистики.

Тема 2. Статистичне спостереження

Поняття про статистичне спостереження. Програмно-методологічні та організаційні питання статистичного спостереження. Форми статистичного спостереження. Види та способи спостереження. Помилки спостереження та способи їх виправлення.

Тема 3. Зведення і групування статистичних даних

Суть і завдання статистичного зведення. Статистичні групування та їх види. Основні питання методології статистичних групувань. Статистичні групування і класифікації в практичній діяльності.

Тема 4. Узагальнюючі статистичні показники

Абсолютні статистичні величини, їх види та одиниці виміру.

Основні види відносних величин. Суть і умови використання середніх величин. Види середніх величин. Середня арифметична проста і зважена.. Середня гармонічна та умови її застосування

Тема 5 Аналіз рядів розподілу

Аналіз рядів розподілу. Методи обчислення дисперсій. Поняття варіації та її основні показники.

Модуль 2. Прикладна статистика

Тема 6. Основні поняття й завдання аналізу даних. Перевірка статистичних гіпотез.

Перевірка статистичних гіпотез. Параметричні тести. Непараметричні тести . Визначення моделі розподілу емпіричних даних.

Тема 7 Дисперсійний аналіз. Кореляційний аналіз. Факторний аналіз

Однофакторний аналіз. Двофакторний аналіз. Кореляційний аналіз кількісних ознак. Кореляційний аналіз порядкових, номінальних, змішаних ознак. Множинна кореляція. Метод головних компонент . Метод головних факторів. Інші методи.

Тема 8. Завдання та методи класифікації даних. Методи побудови й дослідження регресійних моделей

Параметричні методи. Кластерний метод. Регресійні моделі. Лінійні моделі. Нелінійні моделі . Перевірка адекватності моделей

Розділ 4 Тематичний план навчальної дисципліни

Назва теми (лекції) та питання теми (лекції)	К-ть годин	Назва теми та питання практичного заняття	К-ть годин	Завдання самостійної роботи в розрізі тем	К-ть годин
Модуль 1. Етапи статистичного аналізу					
Тема 1. Методологічні засади статистики Основні поняття та категорії статистичної науки. Статистична методологія. Організація і завдання статистики.	2	Практичне заняття 1 Методологічні засади статистики	2	Опрацьовувати лекційний матеріал, готуватись до практичних занять, виконувати індивідуальні завдання, опрацьовувати дистанційний курс, готуватися до модульної контрольної роботи та іспиту	6
Тема 2. Статистичне спостереження Організація статистичного спостереження. Форми статистичного спостереження. Види та способи спостереження Помилки та способи їх виправлення.	2	Практичне заняття 2. Статистичне спостереження	2	Виконати тести самоконтролю знань. Виконати індивідуальні завдання.	6
Тема 3. Зведення і групування статистичних даних Суть і завдання статистичного зведення. Статистичні групування та їх види. Основні питання методології статистичних групувань. Статистичні групування і класифікації в практичній діяльності.	2	Практичне заняття 3. Зведення і групування статистичних даних	2	Опрацьовувати лекційний матеріал, готуватись до практичних занять, виконувати індивідуальні завдання, опрацьовувати дистанційний курс, готуватися до модульної контрольної роботи та іспиту	6
Тема 4. Узагальнюючі статистичні показники Абсолютні статистичні величини, їх види та одиниці виміру. Основні види відносних величин. Види середніх величин..		Практичне заняття 4 Узагальнюючі статистичні показники	2		6
Тема 5 Аналіз рядів розподілу Аналіз рядів розподілу Методи обчислення дисперсій. Поняття варіації та її основні показники.	2	Практичне заняття 5 Показники варіації Практичне заняття 6 Аналіз 2 часових рядів МКР 1	2 2		12

Назва теми (лекції) та питання теми (лекції)	К-ть годин	Назва теми та питання практичного заняття	К-ть годин	Завдання самостійної роботи в розрізі тем	К-ть годин
Модуль 2. Прикладна статистика .					
Тема 6. Основні поняття й завдання аналізу даних. Перевірка статистичних гіпотез Основні поняття й завдання аналізу даних. Перевірка статистичних гіпотез	2	Практичне заняття 7 Аналіз рядів розподілу	2	Опрацьовувати лекційний матеріал, готуватись до практичних занять, виконувати індивідуальні завдання, опрацьовувати дистанційний курс, готуватися до модульної контрольної роботи та іспиту	6
Тема 7 Дисперсійний аналіз. Кореляційний аналіз. Факторний аналіз Дисперсійний аналіз. Кореляційний аналіз. Факторний аналіз	2	Практичне заняття 8 Основи кореляційного та регресійного аналізу МКР 2	2	Виконати тести самоконтролю знань. Виконати індивідуальні завдання	6
Тема 8. Завдання та методи класифікації даних. Методи побудови й дослідження регресійних моделей Завдання та методи класифікації даних. Методи побудови й дослідження регресійних моделей	2	МКР 2		Опрацьовувати лекційний матеріал, готуватись до практичних занять, виконувати індивідуальні завдання, опрацьовувати дистанційний курс, готуватися до модульної контрольної роботи та іспиту	6
Разом	16		20		54

Розділ 5 «Система оцінювання знань студентів»

Таблиця 5 – Розподіл балів за результатами вивчення навчальної дисципліни

Форма роботи	Вид роботи	Бали
1. Аудиторна	Методологічні засади статистики Статистичне спостереження Зведення і групування статистичних даних Узагальнюючі статистичні показники Показники варіації Аналіз рядів розподілу Аналіз часових рядів Основи кореляційного аналізу МКР 1 МКР 2	5 5 5 5 5 5 5 5 10 10
3. Підсумковий контроль.	Екзамен	40
Усього		100

Таблиця 6 – Шкала оцінювання знань здобувачів вищої освіти за результатами вивчення навчальної дисципліни

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою
90–100	A	Відмінно
82–89	B	Дуже добре
74–81	C	Добре
64–73	D	Задовільно
60–63	E	Задовільно достатньо
35–59	FX	Незадовільно з можливістю проведення повторного підсумкового контролю
0–34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням навчальної дисципліни та проведенням підсумкового контролю

Розділ 6. Інформаційні джерела

1. Державний комітет статистики України [Електронний ресурс].-Код доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
2. Головне управління статистики у Полтавській області: [Електронний ресурс].-Код доступу: <http://www.pl.ukrstat.gov.ua/>
3. Бахрушин В.Є. Методи аналізу даних : навчальний посібник для студентів / В.Є. Бахрушин. – Запоріжжя : КПУ, 2011. –268 с.
[Електронний ресурс] - Код доступу:
http://web.kpi.kharkov.ua/auts/wpcontent/uploads/sites/67/2017/02/DAMAP_I_vashko_posobie2.pdf
4. Бідюк, П. І. Прикладна статистика / П. І. Бідюк, О. М. Терентьев, Т. І. Просянкіна-Жарова. – Вінниця : ПП "ТД" Едельвейс і К", 2013. – 304 с.
5. Василенко О.А.Математично-статистичні методи аналізу у прикладних дослідженнях: навч. посіб. /О.А.Василенко, І.А.Сенча. – Одеса: ОНАЗ ім.О.С.Попова, 2011.–166с
6. Городянська Л.В. Статистика для економістів: навчальний посібник./ Городянська Л.В., Сизов А.І.; Київ. нац. ун-т ім. Т.Шевченка, військовий ін-т, каф. фінансового забезпечення військ. –К.: [Київ. нац. ун-т ім. Т.Шевченка], 2019. –350с. [Електронний ресурс].-Код доступу:
https://mil.univ.kiev.ua/files/258_975646281.pdf
7. Гусєва О.Ю. Статистичне моделювання та прогнозування економічних процесів./Гусєва О.Ю., Легомінова С.В., Воскобоєва О.В., Ромашенко О.С., Хлевицька Т.Б., Голобородько А.Ю. Київ: Державний університет телекомуникацій. Навчально-науковий інститут менеджменту та підприємництва, 2020. 227 с.
8. Карташов М.В. Імовірність, процеси, статистика : Посібник. – К.: Видавничо-поліграфічний центр 'Київський університет', 2008.–494 с
9. Костюк В. О.Прикладна статистика: навч. посібник / В. О. Костюк; Харк. нац. ун-тміськ. госп-вайм. О. М. Бекетова. – Харків: ХНУМГім. О. М. Бекетова, 2015. – 191 с.
- 10.Майборода Р. Є. Комп'ютерна статистика : підручник / Р. Є. Майборода. – К. : ВПЦ "Київський університет", 2019. – 589 с. ISBN 978-966-933-010-9 [Електронний ресурс] - Код доступу:
<http://probability.univ.kiev.ua/userfiles/mre/cscolor.pdf>
- 11.Педченко Г. П. Статистика: Навчальний посібник / Г. П. Педченко. — Мелітополь: Колор Принт, 2018. — 266 с. — ISBN 978-966-2489-67-5. [Електронний ресурс].-Код доступу:
<http://elar.tsatu.edu.ua/bitstream/123456789/5764/1/%2b%2b%2b%d0%9a%d0%bd%d0%b8%d0%b3%d0%b0%20%d0%904%203.pdf>
- 12.Руденко В. М. Математична статистика. Навч. посіб. – К.: Центрчубовоїлітератури, 2012. – 304 с
- 13.Статистика: конспект лекцій для студентів економіч. спец. денної та заочної форм навчання // Талах В.І., Іщук Л.І. – Луцьк: ЛНТУ, 2019. – 59 с.

14. Статистичний словник / [О. Г. Осауленко, О. О. Васечко, М. В. Пугачова та ін.] ; за ред. д-ра держ. упр., проф., членкор. НАН України О. Г. Осауленка ; НТК статистичних досліджень. – К. : ДП “Інформ.-аналіт. агентство”, 2012. – 498 с. [Електронний ресурс] - Код доступу:http://194.44.12.92:8080/jspui/bitstream/123456789/2156/1/Slovar_2012pravkaA4kadr.pdf
15. **Строчихін, Ю. Ф.** Статистика та прикладна статистика [Електронний ресурс] [електронний ресурс] : навчально-методичний посібник для самостійного вивчення навчальної дисципліни студентами спеціальності 073 Менеджмент освітня програма «Менеджмент» і "Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності" ступеня бакалавра / **Ю. Ф. Строчихін, Л. О. Цвєткова, Л. І. Вишневецька**. – Електронні дані. – Полтава : ПУЕТ, 2019. – 1 електрон. опт. диск (CD-ROM) . – Назва з контейнера [Електронний ресурс].-Код доступу:.
http://elib.puet.edu.ua/action.php?kt_path_info=ktcore.SecViewPlugin.actions.document&fDocumentId=815567
16. Теорія ймовірностей та математична статистика: навч. посіб./ О. І. Кушлик-Дивульська, Н. В. Поліщук, Б. П. Орел, П.І.Штабалюк. – К: НТУУ «КПІ», 2014. – 212 с. PDF

Розділ 7. Програмне забезпечення навчальної дисципліни

- MS Excel , Online програмне забезпечення Google сервіс Google Sheets